

# I TI MOŽEŠ DA UČIŠ JEZIKE!

## SAVJETI ZA USPJEŠNO UČENJE JEZIKA



# **UČENJE JEZIKA ZAHTJEVA VRIJEME I NAPOR.**

## **ALI SVAKO TO MOŽE, I VRIJEDNO JE TRUDA.**

Čak iako uspiješ da izgovoriš svega par riječi, dobićeš topliju dobrodošlicu kada putuješ na odmor ili poslovno. Ako izdržiš, naprijedovaćeš i naučićeš vještinu koja ti može pomoći u karijeri.

Milioni običnih ljudi govore strane jezike. Ali puno njih misli da nije sposobno za to.

## **“NIKAD NIJESAM IMAO/IMALA PRILI KU DA UČIM JEZIKE I SAD SAM PREVIŠE STAR/A”**

Nikad nijesi previše star/a za učenje. Ljudi često kažu da samo đeca brzo uče jezike. To nije tačno, i odrasli mogu da uživaju u učenju i veoma su uspješni u tome.

## **“BIĆE POTREBNE GODINE DA SE NAUČE SVE RIJEČI I GRAMATIKA”**

Ne moraš da naučiš baš sve- možeš da počneš da komuniciraš na jeziku i sa malo znanja, učeći malo po malo.

## **“BIO/LA SAM LOŠ/A U JEZICIMA KAD SAM IŠAO/ IŠLA U ŠKOLU”**

Puno ljudi koji nijesu bili dobri đaci kasnije uče jezike. Moderne metode su prijatne i pomažu ti da komuniciraš i da užиваš u korišćenju jezika.

## **“STID ME JE AKO NAPRAVIM PUNO GREŠAKA”**

Nema potrebe da te bude stid. Greške su dio učenja jezika i ljudi će imati razumijevanja, tako da se ne brini, već probaj.

## **“ENGLESKI JE SVE ŠTO TI TREBA OVIH DANA”**

Engleski može biti koristan, ali nije dovoljan. Razumijećeš ljudе, i šta se dešava oko tebe, mnogo bolje ako znaš njihov maternji jezik.

# ĐE DA POČNEM?

Nastavi sa čitanjem za dobre savjete

## RAZMISLI ŠTA BI VOLEO/LA DA ZNAŠ

- Da se snađeš tokom kratkog boravka u inostranstvu?
- Da surfuješ internetom?
- Da gledaš filmove ili TV?
- Da razumiješ drugačiju kulturu?
- Da komuniciraš na poslu (preko telefona, na sastancima, kad dočekuješ posetioce)?
- Da nađeš bolji posao?
- Da razgovaraš sa prijateljima ili porodicom?
- Da čitaš novine?
- Ili da jednostavno učiš zbog sopstvene satisfakcije?



## I KAKO ŽELIŠ DA UČIŠ

- Brzo i intenzivno ILI tokom dužeg vremenskog perioda
- Sa prijateljima / u grupi ILI samostalno
- Samoučenje / učenje na daljinu ILI sa predavačem
- U zemlji boravišta ILI kod kuće ILI tokom boravka u inostranstvu

**PLANIRAJ SVOJE UČENJE JEZIKA TAKO DA ODGOVARA  
TEBI I TVOJOJ DNEVNOJ RUTINI. NA TAJ NAČIN ĆEŠ  
BOLJE NAPRIJEDOVATI. ZAPITAJ SE:**

- Koliko vremena nedeljno mogu da posvjetim učenju?
- Da li mogu da organizujem redovan raspored učenja?
- Koje resurse već imam- kompjuter, smartfon, udžbenike, itd.?
- Đe mogu da nabavim materijale za učenje- internet sajtovi, smartfon prodavnice aplikacija, biblioteke, knjižare, kiosci sa stranim novinama i časopisima, televizija..?
- Kako da stupim u kontakt sa ljudima koji zbole jezikom koji želim da naučim?

# I KOJA VRSTA METODA I MATERIJALI BI TI ODGOVARALA?

Ako već imaš iskustva u učenju jezika, razmisli o aktivnostima koje ti najviše odgovaraju. Ovo će ti pomoći da izabereš tečaj ili materijale za učenje koji odgovaraju tvojim potrebama.

## NA PRIMJER:

- Časovi konverzacije i/ili učenje u tandemu sa maternjim govornikom
- Slušanje podkasta/audio knjiga dok putuješ
- Korišćenje udžbenika
- Čitanje novina i časopisa
- Čitanje književnosti
- Korišćenje smartfon aplikacija za učenje jezika
- Gledanje snimaka- televizijskih serija i/ili onlajn kanala i services kao što su Netflix i Jutjub
- Koncentrisanje na vježbanje govora ili slušanja
- Vježbanje gramatike (onlajn i/ili pisano)



# IZABERI SVOJ PRISTUP UČENJU

Postoji puno različitih pristupa učenju. Različite opcije imaju različite prijednosti i mane i mogu ti koristiti u različitim razdobljima.

## UČENJE U ZEMLJI U KOJOJ ŽIVIŠ

### Samostalno, nezavisno?

Kod kurseva samoučenja, aplikacije za učenje jezika, ili radio i TV programi, na primjer:

- Sadržaji i ritam su krojeni prema tvojim potrebama i ciljevima.
- Nema fiksnog rasporeda, učiš kako i kada možeš.
- Prepušten/a si sebi i treba sam/a sebe da motivišeš.

Neki kursevi samoučenja takođe pružaju podršku tutora, uživo ili na daljinu.

### U grupi?

Časovi jednom ili dvaput nedeljno blizu kuće ili posla odgovaraju većini ljudi (mada, naravno, ne svima):

- Učenje u grupi može biti zabavno i članovi grupe mogu da motivišu jedni druge.
- Uz dobrog predavača biće puno prilika da se vježba jezik.
- Možeš naći partnere da učite van časova.
- Ovo uglavnom podrazumijeva odvajanje vremena za fiksni raspored (mada često postoji izbor za vrijeme ručka, naveče, preko vikenda, itd.).

Takođe, možeš naći intenzivne i specijalizovane tečajeve ukoliko su ti potrebni.

# UČENJE U INOSTRANSTVU

## 0 tečaju jezika u inostranstvu:

- Uglavnom je intenzivan, tako da naučiš puno za kratko vreme
- Okružen/a si jezikom i kulturom
- U kontaktu si sa lokalnim stanovništvom i možeš da iskusiš njihov način života
- Može biti skupo
- Može biti teško naći vrijeme

Takođe, možeš učiti u inostranstvu tokom odmora-ako se potrudiš- ili radeći u inostranstvu.

## VIRTUELNO UČENJE JEZIKA

U današnje vrijeme, nudi se sve više mogućnosti za kontakt sa ljudima širom svijeta preko interneta. Možeš koristiti Skajp/Snepčet ili drugu društvenu mrežu da redovno razgovaraš ili razmjenjuješ i-mjlove ili koristiš Fejsbuk ili Triter.

Za više informacija o onlajn alatima i izvorima vidi [www.ecml.at/ict](http://www.ecml.at/ict).

## NAĆI TEČAJ

Onlajn možeš naći kontakt privatnih škola jezika. Ali postoji mnogo drugih mogućnosti, ponekad jeftinijih. Većina urbanih centara ima ustanove za obrazovanje odraslih koje nude tečajeve jezika. Neke škole i univerziteti nude tečajeve od par sati sedmično za lokalno stanovništvo. Lokalne vlasti- raspitaj se u Skupštini grada- i Privredna komora često sami vode tečajeve ili znaju nekoga ko ih vodi. Često možeš naći informacije u javnim bibliotekama. Državna ili regionalna Ministarstva prosvjete mogu biti od pomoći, ili dati detalje profesionalnih organizacija koje te mogu posavetovati. Kulturne ustanove (kao što je Gete-institut, Britanski savet, Francuski institut, itd.) nude širok domet mogućnosti na različitim nivoima.

Za one koji ne žive blizu dobre škole jezika ili bi radije radili sami, dostupne su mogućnosti učenja na daljinu, što onlajn, na primjer preko MOOKs-a (Masivni otvoreni onlajn kursevi), preko regionalnog instituta za obrazovanje odraslih ili univerziteta, ili (u nekim zemljama) preko državnih ustanova.

Većina velikih knjižara ima dobar izbor kurseva za samoučenje.

## ODABIR DOBROG TEČAJA

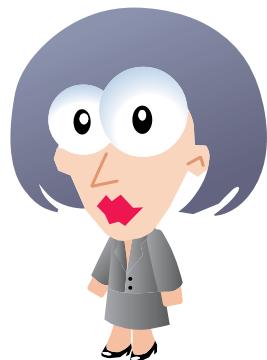
Evo nekoliko savjeta da ti pomognu u odabiru:

- Uvek pitaj da ti pokažu školu: ili ako je u inostranstvu, otkrij što više detalja, na primjer o smeštaju i društvenim aktivnostima.
- Da li ti škola daje jasne informacije o programima, veličini grupa, nivou koji ćeš pohađati?
- Da li zaposleni imaju odgovarajuće kvalifikacije?
- Da li škola ima dobre resurse i prostorije?
- Da li škola ima potvrdu priznate institucije? Da li se vrše redovne inspekcije, npr. od strane Ministarstva prosvjete ili eksternog udruženja?
- Da li može pokazati reference zadovoljnih učenika?
- Ako se radi o onlajn tečaju, da li možeš naći nezavisne recenzije, na primjer od sadašnjih/bivših učenika?
- Da li se možeš spremiti za ispite ako želiš da ih polažeš?

## KADA POČNEŠ

Učenje jezika je priyatno, ali ako želiš da uspješ moraš biti motivisan/a. Što si aktivniji/a, to ćeš biti uspješniji/a.

Ako se osjetiš obeshrabreno ili frustrirano- što umije da bude slučaj kod većine ljudi- nemoj odustati. Ali razgovaraj sa predavačem ili kolegom. I napravi pauzu- ovo će ti pomoći da počneš iznova uz novu energiju. Gledanje televizije na jeziku koji učиш i/ili planiranje puta u zemlju u kojoj se taj jezik zbori takođe može pružiti svjež podsticaj.



# SAVJETI

- Ne pokušavaj da naučiš sve odjednom. Postavi jasne i realistične ciljeve i idi svojim tempom.
- Budi otvoren/a ka novim načinima učenja- nove metode i nove tehnologije ti mogu pomoći.



- Koristi svaku priliku da zboriš na tom jeziku
- Nemoj se plašiti da pogriješiš. Greške možeš postepeno smanjivati. Najvažnije je da preneseš značenje
- Ponavljam naučeno i redovno se osvrći na naprijedak

## ČITANJE I SLUŠANJE

- Čitanje i slušanje u velikoj količini je veoma važno. Što više slušaš, bolje ćeš zboriti. Čitanje će ti pomoći da bolje pišeš
- Čitaj i slušaj tekstove đe se jezik prirodno koristi (novine, TV, radio)
- Zapamti da ne moraš da razumeš svaku riječ da bi shvatio/la smisao
- Proveravaj svoj naprijedak. Vrati se na ono što si već radio/la. Da li ti deluje lakše?

## GOVOR

- Vježbaj govor koliko god možeš (zbori sa kolegama sa tečaja, sa maternjim govornicima koje upoznaš, čak i sa samim/om sobom!)
- Ako odeš u zemlju đe se govori jezik koji učiš, ali ljudi sa tobom zbole na tvom jeziku, ili na engleskom, objasni da bi radije razgovarao/la na njihovom jeziku
- Zapamti ono što treba najčešće da kažeš- kada upoznaješ ljude, kupuješ, naručuješ u restoranu, itd..

- Većina ljudi nikad ne postigne savršen akcenat u stranom jeziku. To nije važno, sve dok te ljudi razumiju.

## PISANJE

- Pokušaj da nađeš redovne mogućnosti da komuniciraš pisano- i-mejlovi, razglednice, pisma, itd.
- Pročitaj ono što si napisao/la: kod pisanja imaš više vremena da provjeriš i ispraviš greške....

## VOKABULAR

LUčenje novih riječi je lakše ako ih grapišeš po značenju- nemoj korisiti nasumične liste riječi, već pokušaj da ih povežeš sa slikom ili idejom. Nemoj da se blokiraš ako ne znaš riječ- često možeš da pogodiš značenje iz konteksta.

**Predavači predaju, ali samo učenici uče. Na kraju krajeva, ti si odgovoran/a za sopstveni naprijedak. Tako da je najbolji metod onaj koji tebi najviše odgovara!**

Slovenija je tik preko granice i mnogo češće idemo tamo sad kad možemo pomalo da razumijemo jezik.

Đeca su počela da uče francuski u školi, pa mi pohađamo tečaj da bismo im pomogli oko domaćeg zadatka.

Upoznao/la sam divnog momka kad sam bio/la na odmoru i voleo/la bih da mu pišem ali on zbori samo portugalskim.

Uživam da surfujem internetom. Sad kad mogu da čitam španski dobro kao engleski, imam pristup većem broju informacija.

Naša kompanija je dobila veliki posao u Rusiji; naš/a recepcionist/kinja priča ruski i to je puno pomoglo u početnim kontaktima.

# MOŽDA VEĆ ZNAŠ VIŠE JEZIKA NEGO ŠTO MISLIŠ

Preko 50 procenata svjetskog stanovništva svakaodnevno funkcioniše na dva ili više jezika. Drugim rečima, multilingvizam, ne monolingvizam, je norma. Postoji puno razloga zašto je neko bi- ili multilingvalan/a: roditelji mu/joj pričaju dva jezika; selidba u inostranstvo radi posla; politička migracija, pri kojoj pojedinci i porodice moraju da nauče jezik nove zajednice, održavajući veze sa rodnom zemljom; obrazovanje, đeđeca nauče strane i druge/ sekundarne jezike u školi, bi- ili multilingvalne zajednice, itd.

Ljudi ponekad kažu da ne znaju nijedan jezik. U stvari, veoma malo nas je skroz jednojezično zato što dolazimo u kontakt sa drugim jezicima na puno različitih načina; svi imamo plurilingvalni repertoar stvari koje prepoznajemo ili razumijemo ili umijemo da kažemo na nekoliko jezika.

Evo par pitanja da ti pomognu da razmisliš o svom višejezičnom repertoaru:

- Da li si ikad slušao/la prijatelja ili rođaka kako govori „strani“ jezik? Da li si razumio/la neke njegove dijelove?
- Na koliko jezika prepoznaće izraze „Zdravo“, „Doviđenja“ i „Hvala“?
- Da li možeš da se sjetiš reči na svom jeziku koje su pozajmljene iz drugog jezika?
- Da li postoje transakcije kao što su kupovina ili naručivanje obroka ili rezervacija smještaja koje si uspjeo/la uspješno da obaviš na drugom jeziku?
- Da li ponekad prepoznaš grubo značenje novinskih naslova ili stvari koje čuješ na drugom jeziku?

**VIDIŠ-VJEROVATNO NISI KOMPLETNÍ/A POČETNIK/CA!**

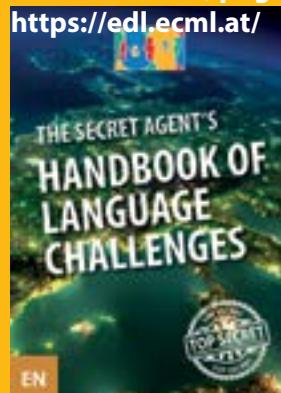
# DA LI SI SPREMAN/A DA PROBAŠ JEZIČKI IZAZOV?

Nema boljeg načina da naprijeduješ u jeziku od pokušaja da ga koristiš. Evo nekih izazova koje bi mogao/la da zadaš sebi.

	Prošlo je OK	Više sreće sljedeći put!
Ponudi se da pomogneš turisti da pronađe put u tvom gradu		
Obavi telefonski/Skajp razgovor na stranom jeziku koji učиш		
Sedmicu dana piši dnevnik na novom jeziku		
Pretraživanje interneta (na primjer, za odmor) na jeziku koji učиш		
Razmjenjuj i-mejlove sa prijateljem u stranoj zemlji		

Ili napravi sopstvene izazove!

Za više izazova, pogledaj  
<https://edl.ecml.at/>



## PRIZNANJE

Veoma smo zahvalni Frenku Hejvortu za njegov rad u sastavljanju teksta ove brošure.



EUROPEAN CENTRE FOR  
MODERN LANGUAGES  
CENTRE EUROPÉEN POUR  
LES LANGUES VIVANTES

COUNCIL OF EUROPE  
  
CONSEIL DE L'EUROPE

EVROPSKI DAN JEZIKA  
26 SEPTEMBER  
[WWW.COE.INT/EDL](http://WWW.COE.INT/EDL)

